

Aan de leden van de
Gemeenteraad

Datum: 16 juli 2024
Onderwerp: Raadsbrief over werkregio Fluvius en stand van zaken RUA, RUW, LAS-LUA
Ons kenmerk:

Geachte heer, mevrouw,

Via deze brief willen we u informeren over:

1. Fluvius: een regionale samenwerking op het gebied van waterketen en klimaatadaptatie;
2. Klimaatadaptatie: een greep uit de maatregelen (Regionale Uitvoeringsagenda en Uitvoeringsagenda Fluvius 2022-2027), waar we in 2024 aan werken;
3. Waterketen: een greep uit de maatregelen (Regionaal Uitvoeringsprogramma Waterketen Fluvius 2023-2028), waar we in 2024 aan werken;
4. De voortgang van onze eigen Lokale Adaptatiestrategie (LAS).

Fluvius

Fluvius is een netwerkorganisatie die sinds 2010 is opgericht naar aanleiding van het Nationaal Bestuursakkoord Water. Het is een samenwerkingsregio op het gebied van water (klimaatadaptatie en waterketen) van de zes gemeenten Midden-Drenthe, Hoogeveen, De Wolden, Westerveld, Meppel en Steenwijkerland en het Waterschap Drents Overijsselse Delta. Fluvius werkt samen in de aanpak van de waterketen. Voor het thema klimaatadaptatie werken we ook samen met de provincies Drenthe en Overijssel en per 1 januari 2024 met de drinkwaterbedrijven WMD en Vitens.

Wij streven naar een veilige, gezonde, aantrekkelijke en economisch robuuste regio ondanks de verwachte klimaatverandering en -extremen in 2050 (hevige neerslag, langdurige droogte, extreme hitte en overstromingsrisico's). We werken daarnaast samen om een doelmatige en toekomstgerichte dienstverlening aan onze inwoners en bedrijven te waarborgen, tegen de laagst maatschappelijke kosten. We zorgen voor goed functionerende, betrouwbare voorzieningen en effectieve uitvoering van watertaken, waar inwoners en bedrijven op kunnen vertrouwen. We zien de afvalwaterketen als één geheel en richten deze duurzaam in: op het terugwinnen van grondstoffen en energie. We spelen tijdig in op de gevolgen van klimaatverandering. Wilt u meer weten over de visie, doelen, organisatie en opgaven van Fluvius kijk dan op www.fluviusnieuws.nl.

Klimaatadaptatie: maatregelen uit de Regionale Adaptatiestrategie en Uitvoeringsagenda 2022-2027

Fluvius heeft voor onze regio een strategie opgesteld over hoe we ons voorbereiden op en aanpassen aan extremere weersomstandigheden (wateroverlast, overstromingen, droogte en hitte): de [Regionale Adaptatiestrategie \(RAS\) en Uitvoeringsagenda 2022-2027](#). Eind 2021 is deze vastgesteld door uw college en hebt u deze ter informatie ontvangen. Het is een gezamenlijke strategie van zes gemeenten, twee provincies en

een waterschap, die ruimte laat voor lokale keuzes in de LAS. De RAS bevat concrete maatregelen (uitvoeringsagenda) om het gebied anders in te richten; van weilanden, sloten, wegen, schoolpleinen, daken tot tuinen. Ongemak en schade zijn niet altijd te voorkomen, maar uiteindelijk zijn we hierdoor beter beschermd bij extreem weer. Einddoel is: in 2050 is onze regio klimaatbestendig en waterrobuust ingericht. Dit is verplicht vanuit het landelijk beleid: Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA). Successen uit de Regionale Adaptatiestrategie zijn:

- Bijna 800 aanvragen voor tuinsubsidie: we hebben sinds 1 maart 2023 een "tuinsubsidie" om inwoners, bedrijven, corporaties en scholen te stimuleren om hun tuin of terrein zo in te richten dat deze tegen een stootje kan bij extreem weer. De subsidie kan aangevraagd worden via www.subsidieaanvragen.nl. De gemeenten, provincies en het waterschap financieren gezamenlijk deze subsidie. We versterken hiermee de bewustwording en actie: de maatregelen leiden tot minder wateroverlast, droogte en hittestress op het eigen perceel. Bijvoorbeeld door de aanleg van een groen dak of een wadi, afkoppelen of het planten van een boom. Inmiddels hebben bijna 800 aanvragers gebruik gemaakt van de tuinsubsidie. In de jaarrapportage 2023 (zie bijlage 1) kunt u per Fluvius gemeente de aantallen en aard van de gesubsidieerde maatregelen zien. In 2024 zijn er in Hoogeveen tot op heden 35 subsidieaanvragen geweest, met een totaalbedrag aan toegekende subsidies van € 5.045.
- € 5 miljoen subsidie voor maatregelen die helpen bij aanpassing aan het klimaat: via de Impulsregeling Klimaatadaptatie hebben we een bijdrage van het Rijk gekregen voor klimaatadaptatiemaatregelen. De bijdrage kon alleen via Fluvius worden aangevraagd. Er was bij het Rijk €5.042.000 beschikbaar, op voorwaarde van twee derde (€10.084.000) cofinanciering door de Fluvius partners. De subsidie hebben we verdeeld over lokale en regionale projecten. Zo hebben we een duwtje in de rug gekregen bij de aanleg van waterbergingen en vergroenings- en herinrichtingsprojecten. Die verbeteren de waterafvoer en verminderen hittestress. We hebben van de subsidie €1.600.000 bijgedragen aan regionale projecten, waaronder beekherstel in de Vledder Aa. We werken nu aan de uitvoering van de maatregelen, die voor 2027 gerealiseerd moeten zijn. In bijlage 2 vindt u een overzicht van alle maatregelen/projecten waarvoor de gemeente Hoogeveen gelden heeft ontvangen uit de "Impulsregeling Klimaatadaptatie.

Waterketen: maatregelen uit Riolerings- en Waterprogramma 2023-2028 en uitvoeringsprogramma waterketen 2023-2028

We hebben samen een Riolerings- en Water Programma (RWP) 2023-2028 opgesteld in de geest van de Omgevingswet. De inhoud is zoveel mogelijk hetzelfde, en alleen waar nodig specifiek gemaakt voor onze gemeente. Alle RWP's zijn in 2022 door de gemeenteraden vastgesteld. In de uitvoeringsagenda staan ook onderzoeksprojecten met een regionaal karakter. Deze voeren we uit onder de paraplu van Fluvius en hebben we geprogrammeerd in het Uitvoeringsprogramma 2023-2028 Waterketen Fluvius. Zo werken we samen aan o.a. de Omgevingswet, het afvalwaterbeleid in het buitengebied en het meten en monitoren van de waterketen.

Daarnaast hebben we onderzoek gedaan of we voldoende en tevens gekwalificeerd personeel in huis hebben voor de watertaken. We hebben een formatieonderzoek uitgevoerd, in combinatie met de zogenaamde "Branchestandaard gemeentelijke watertaken" (zie bijlage 3). Het

onderzoek geeft antwoord op de vraag of de huidige formatie voor de gemeentelijke watertaken kwantitatief en kwalitatief op orde is. Er blijkt bij de huidige taakinvulling al een formatietekort te zijn (11,7 fte voor gemeenten binnen Fluvius, voor SWO De Wolden Hoogeveen samen circa 5,5 fte). Hierbij is nog niet eens rekening gehouden met nieuwe opgaven zoals: duurzaamheid, circulariteit, energietransitie, nieuwbouwlocaties, participatie en toenemende communicatie. Riolering en water is het fundament van veel ontwikkelingen dus dit gaat zeker raken aan bestuurlijk gestelde doelen rond woningbouw en duurzaamheid. De krapte op de arbeidsmarkt speelt ook binnen de Fluvius-gemeenten een rol. We gaan aan de slag om te werken aan een strategie en oplossingen.

Lokale Adaptiestrategie: voortgang

[De Lokale Adaptatie Strategie \(LAS\) en de bijbehorende Lokale Uitvoeringsagenda \(LUA\)](#) zijn in 2023 door uw raad vastgesteld. De LAS bevat beleidsuitgangspunten voor een klimaatbestendige leefomgeving, en de LUA zet concrete acties en projecten neer die moeten leiden tot een klimaatbestendig Hoogeveen in 2050. De LAS en LUA sluiten nauw aan op de RAS, waarbij we sommige projecten binnen Fluvius gezamenlijk oppakken, waar dit voordelen biedt of een gelijk speelveld garandeert.

Hieronder schetsen we de voortgang van enkele opgaven uit de LUA:

- In kaart brengen klimaatknelpunten en starten met aanpak
Via de knelpuntenanalyse (buurtaanpak Hoogeveen), worden de meekoppelkansen binnen de huidige en geprogrammeerde projecten geïnventariseerd. Voor het klimaatknelpunt Bethesdastraat, zijn impuls gelden aangevraagd en vindt uitvoering plaats voor 2027.
- Toekomstige hemelwaterstructuur voor Hoogeveen schetsen
Op dit moment wordt in een groot deel van de gemeente Hoogeveen hemelwater en afvalwater nog gemengd ingezameld en naar de rioolwaterzuivering verpompt. Om planmatig hemelwater te kunnen afkoppelen, en werk-met-werk te kunnen maken, is er een studie voor een hemelwaterstructuurplan Hoogeveen in opstart. Deze zal op hoofdlijnen de toekomstige hemelwaterafvoer van bepaalde wijken van Hoogeveen en de dorpen schetsen, en hierin worden ook wateroverlastlocaties vanuit de klimaatknelpunten, en opgaven vanuit waterkwaliteit meegenomen. We gaan dit onderzoeksproject uit in nauwe samenwerking met Waterschap Drents Overijsselse Delta uitvoeren. Afronding hiervan volgt in begin 2025.
- Uitwerken klimaatadaptatie eisen bij (nieuw)bouw ontwikkelingen/Maatlat (5.2)
Via Fluvius wordt er in het komende jaar gewerkt aan een Fluvius-maatlat, afgeleid van de "Landelijke Maatlat voor de groene klimaatadaptieve gebouwde omgeving". In deze maatlat zullen alle normen en eisen voor nieuwe woonwijken en uitbreidingen worden opgenomen, waarna ze lokaal per gemeente kunnen worden aangevuld en vastgesteld. Door dit binnen het Fluvius verband op te pakken, zorgen we voor een gelijk speelveld en eenvormige regels voor wat betreft inrichtingseisen voor bijvoorbeeld projectontwikkelaars en ondernemers.

Een gebrek aan ambtelijke capaciteit, alsmede personele wisselingen, vertragen de uitvoering en realisatie van de opgaven uit de LAS en LUA. Op dit moment wordt er gewerkt aan het versterken van de ambtelijke capaciteit op het gebied van klimaatadaptatie, de verwachting is dat in het

4e kwartaal van 2024 de uitvoering van de LAS en LUA weer volledig kan worden opgepakt.

Tot slot

Aanvullend op deze brief, zal er op maandag 30 september tijdens de thema-avond een presentatie worden gegeven over klimaatadaptatie, en zal op enkele punten de onderwerpen uit deze brief nader worden toegelicht. We nodigen u van harte uit om aan deze sessie deel te nemen, en uw vragen over dit beleidsterrein die avond te stellen.

Wij gaan ervan uit dat wij u hiermee voldoende hebben geïnformeerd.

Mocht u naar aanleiding van deze brief nog vragen hebben, neem dan contact op met Martin Colee (beleidsadviseur water & klimaatadaptatie, m.colee@dewoldenhoogeveen.nl).

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

Jelmer Mulder
gemeentesecretaris

Martijn Breukelman
burgemeester

Bijlagen

Bijlage 1	Jaarrapportage 2023 subsidieregeling klimaatadaptatie
Bijlage 2	Overzicht maatregelen/projecten "Impulsregeling Klimaatadaptatie" Hoogeveen
Bijlage 3	Branchestandaard gemeentelijke watertaken Fluvius